

Regionreformene og fylkene

Vi har nå bak oss et Stortingsvalg som måtte gjennomføres i de gamle fylkene bl.a. fordi det var umulig å regne ut en rettferdig mandatfordeling fra den nye inndelinga. Gigantfylket Viken ville fått 35 direktemandater så småpartiene der ville ha kommet inn med bare 2 % oppslutning. Det ble enda et eksempel på høyreregjeringas dårlige handtering av et sentraliseringstiltak.

Dagens regjering bør reversere hele dette borgerlige tiltaket. I stedet overlater de det til fylkene sjøl. Det minner om anarki. Vi kan nå bli stående med gigantfylket Viken uten noen identitet, og minifylket Finnmark med en klar identitet. Ulikhet i størrelse og muligheter, svekker legitimiteten og handlingsrommet for fylkene. Fylkene bør ha en felles oppfattelse og tilstedeværelse i det folkevalgte demokratiet og felles rolle i forvaltninga. Det vi nå er vitne til, er at dette folkevalgte mellomnivået blir undergravd hvis ikke den nye regjeringa handler.

Valget endret Stortingets sammensetting. En av de mest sannsynlige grunnene var protest mot Høyreregjeringas reformer. Regjeringa av SP og AP ser ut til å ikke gjøre andre endringer enn hva de blir presset til. Høyreregjeringa hadde en større plan med sine mange reformer. De andre reformene innen politi, domstol, høgskoler og veiselskaper er alle med på å svekke identiteten til fylket. At helsereformen og NAV-reformen også gjorde det, er med på å mistenke AP for ikke å ville endre denne undergravinga av fylkene. Skal AP og SP sikre folkevalgt styring av mellomnivået, så må annen forvaltning forholde seg til fylkesgrensene. Dette folkevalgte nivå har vært lokalpolitikernes arnested i opposisjon mot sentralmyndighetene. Det har ei hver regjering syns har vært ubehagelig.

Derfor vil det være et viktig signal fra regjeringa om de bestemmer seg forttest mulig for å dele Statsforvalteren samtidig med delinga av Troms og Finnmark. Overbygginger svekker tilstedeværelse og lokal kjennskap. Hensikten med statens tilstedeværelse i fylkene er nettopp nærhet. Og regjeringa bestemmer sjøl suverent hvordan de vil ha statsforvalteren, tidligere fylkesmannen.

Fylkestinget for Troms og Finnmark har vært frampå for å få reversert tvangssammenslåinga. Vi hadde et vedtak som gjorde at regjeringa kunne ta oppdelinga her nord med i tiltredelsesplattformen. Likevel fikk vi fylkestingspolitikere i Troms og Finnmark ikke behandle oppdelinga som sak på oktobertinget. Vi fikk ei kortfatta orientering av fylkesrådet der vi kun fikk stille korte spørsmål. Og meldinga gikk i hovedsak ut på at fylkesrådet venter på vedtak fra Stortinget og signaler fra departementet. Dette er en tafatthet som kan true reverseringa. Tida går og avgjørelsen må foreligge i god tid før nominasjonsprosessene som starter allerede til neste kalenderår. Vi må få på plass det folkevalgte organet senest ved lokalvalget i 2023. Motviljen til ekstraordinært fylkestingsvalg vil heller være større etter neste lokalvalg. Holdningene som nå rår i Arbeiderpartiet lokalt både i Viken og i Troms og Finnmark om å vente og se, truer oppdelinga.

Troms og Finnmark fylkeskommune er nå kommet i en situasjon der administrasjonen har fått signaler om å stoppe sammenslåinga og heller begynne å dele fylket mellom vest og øst. Delinga lar seg gjøre, men på hvilke premisser og under hvilken ledelse? Organisasjonsformen til fylket er parlamentarismen, som også SV gikk inn for her. Dvs at fylkesrådet er suverene til å bestemme over administrasjonen. Rett etter tingsamlinga fikk vi pressemelding om at begge fylkesrådene fra Finnmark trekker seg. Vi står i fare for at Finnmark blir et [vasalfylke](#) ledet av samme by som Troms. Høyres regionreform var helt konkret på å gi hver [storby](#) et eget omland med byvekstvtaler som «Tenk Tromsø».

Frode Bygdnes,

fylkestingsrepresentant for Rødt i Troms og Finnmark.